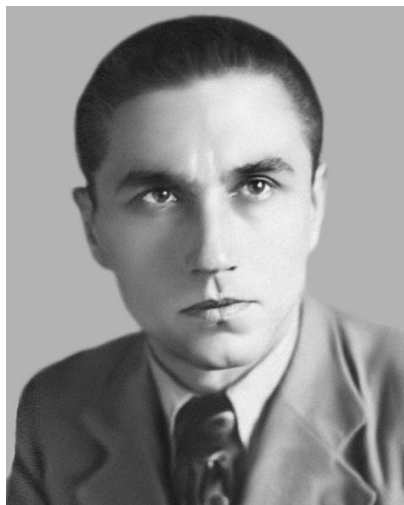

ГОРЛІС-ГОРСЬКИЙ Юрій Юрійович (справж. — Городянин-Лісовський; псевд. — Залізняка; 14(26). 01. 1898, с. Демидівка, нині Решетилів. р-ну Полтав. обл. (за ін. даними — Полтава) — після 27. 09. 1946) — громадсько-політичний діяч, письменник. Учасник 1-ї світової війни, визв. змагань 1917–21. Від 1918 — старшина кіннотників Армії УНР. 1919–22 брав участь у повстан. русі на Черкащині, зокрема перебував у лавах повстан. загонів Холодного Яру. Весною 1921 був зв'язковим повстанців із генерал-хорунжим Ю. Тютюнником, згодом — з урядом УНР. Від 1922 — шкіль. інспектор відділу освіти в одному з прикордон. міст на Поділлі. Двічі 1923 та 1924 був ув'язнений за націоналіст. діяльність. З метою втечі вдавав себе божевільним; був переведений до Херсон. псих. лікарні, де написав мемуар.-публіцист. твір «Ave Dictator!» (кількаразово виданий у Львові та Берліні 1933–41). У 1932 втік із лікарні. Оселився у Рівному, згодом — у Львові, де видав низку мемуарів про «підсоветську» дійсність: «Отаман Хмара» (1934), «Червоний чортополох», «У ворожому таборі. Образки з підпільної роботи в Україні. Спогади із казематів ГПУ» (обидва — 1935), «Холодний Яр» (ч. 1, 1935; ч. 2, 1937). У 30-х рр. Г.-Г. співпрацював з львів. часописами: «Літопис Червоної Калини», «Наш клич», «Вістник», «Дажбог». 1938–39 брав активну участь у відновленні укр. державності на Закарпатті. 1939 перейшов румун.

кордон, за що потрапив до в'язниці. Деякий час мешкав у Югославії та Франції (Париж, Марсель). 1940–41 — керівник укр. відділу радіостанції у Берліні, співроб. г. «Краківські вісті». 1942 переїхав у Рівне, далі — у Київ, потім — знову у Львів. Від 1944 — у Австрії. Після закінчення 2-ї світової війни — у таборі для переміщ. осіб у м. Новий Ульм (Німеччина). Разом з І. Багряним, Б. Левицьким, Р. Паладійчуком та ін. став засновником УРДП; почав видавати г. «Українські вісті» (виходить і нині). 27 вересня 1946 у м. Авґсбург (Німеччина) зник безвісти, подальша доля невідома. За твердженням деяких дослідників, був вбитий рад. спецслужбами. Окремі твори Г.-Г. перевидавали в Німеччині, США, Великій Британії та Україні. Кн. «Між живими трупами» (підготов. до друку, але не опубл.), як і деякі з подорож. нотаток письменника, втрачено.

Основні твори

Живе обличчя червоного сфінкса // Наш клич. 1933. Ч. 17–22; Тюремні поезії. Л., 1937; Холодний Яр. Роман: У 2-х ч. Нью-Йорк, 1961; Л., 1992; 1994; Отаман Хмара: Документ часу із таємниць ГПУ // Дзвін. 1992. № 9–10; Спогади // Героїзм і трагедія Холодного Яру. К., 1996; Холодний Яр: Уривки з роману // Нар. слово. 1996, лют.-берез.; Ave dictator! Р., 1998; Терпіння: Спогади // Літопис Червоної Калини. Скрипторій істор. прози. 1998. Т. 9.

Рекомендована література

1. Качуровський І. Читаючи «УЛЕ» // Сучасність. 1990. № 7–8;
2. Тегерешвілі А. «Холодний Яр» та його автори // УК. 1993. № 8;
3. Козак С. Слідами життя Горліса-Горського // ЛУ. 1995, 17 серп.;
4. Вдовичин І. Горліс-Горський Юрій // Укр. журналістика в іменах. Л., 1996. Вип. 3;
5. [Літературний вечір з нагоди 100-річчя з дня народження Горліса-Горського] // Січ. 1998. № 3;
6. Ротач П. Розвіяні по чужині. П., 1998.

І. Вдовичин, Г. П. Герасимова

Бібліографічний опис:

Горліс-Горський Юрій Юрійович / І. Вдовичин, Г. П. Герасимова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-31317>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).